

διὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ ὄποιου δι πατήρ του χθὲς τῷ ἑσπέρας τόσον εἶχε δυσκαρεστηδῆ.

Ἔτο νέος καὶ μόλις δεκαοκταετής τὴν ἡλικίαν. Τὸ ίσχυν διάτομο σῶμα, τὸ σχῆμα πρόσωπον μετὰ τοῦ ἀηδοῦς του καὶ ἀναισχύντον μειδιάματος καὶ τῶν ἐκ τοῦ καμάτου περιφορισμένων δρφαλιμῶν ἐδείκνυν θρησκύντων, ὅτι διάγεια του ἦτον ἥδη ἐντελῶς κατεστραμμένη. Ὁμοίας τὸν πατέρα του μὲ μόνην τὴν διαφοράν, ὅτι οἱ χαρακτῆρες του δὲν ἔσαν τόσον χονδροειδεῖς, δὲν ἐστεροῦντο μάλιστα καὶ χροῖτος τίνος λεπτοφυῆς. Άλλα καὶ αὐτῆς ἀκόμη ἥδη λεπτοφυῖτον αὐτῇ ἐνεῖχε τὸ δυσκαρεστηδῆ.

Ἔτον ἐνδεδυμένος λίαν ἀτημελῆς: ἀπὸ τοῦ ἐπενδύτου του ἔλειπον δύο κομβία, εἰς τὸ ἐν ὑπόδημά του εἶχε διαρραγῇ μία ῥαφή. Σὺν τούτοις δὲ ἀνέδιδεν ἴσχυρά δύσητα καπνοῦ.

— Καλή μέρα, εἶπε μὲ βραγχήν φωνῇ καὶ μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν ἐκείνην κύνησον τῶν ἄμμων καὶ τῆς κεφαλῆς, τὴν ὄποιαν πάντοτε παρετήρησα εἰς ἀναγώγους καὶ ἐπιγραμμένους νέους.

— Πήθελα νὰ πάγια εἰς τὸ Πανεπιστήμιον καὶ ἔπεισα ἔδω. Σφιχθηκα πλέον. Δάστε με ἔνα σιγάρο.

Βαρέως σύρων κατόπιν του τούς πόδας καὶ χωρὶς ν' ἀποσύρῃ τὰς χεῖρας ἀπὸ τῶν θυλακίων τῆς περισκελίδος του διῆσαν ἀπαν τὸ δωμάτιον καὶ ἐρρίφθη ὡς μενούμενος ἐπὶ τοῦ ἀνάκλιντρου.

— Εἶσθε κρυωμένος; ήρώτησεν δ Φουστάρ φυσιοτῶν ἀμφοτέρους ήμᾶς.

Καὶ οἱ δύο ἥμερα φοιτηταί, ἀλλὲ ἀνήκουμεν εἰς διαφόρους Σχολάσ.

— Τί λέγεις κρυωμένος! Χθές, νὰ πῶ τὴν ἀλήθειαν . . . (Τώρα Ράτε δι νεώτερος ἐμειδίασε δι' ὅλου τοῦ προεώπου, καὶ πάλιν ὅμως μὲ κάποιαν χάριν, ἀλλὰ παρετήρησα ὅτι οἱ δόδοντες του ἔσαν ἥδη ὅλως ἐφθαρμένοι) . . . χθὲς τὸ βράδυ πάλι τὸ ρίζαμε ἔξω.

Ἐκάπινος τὸ σιγάρον καὶ ἔβηξεν ἐλαφρῶς.

— Συναδεύσαμε τὸν Ὀβιχοδώφ εἰς τὸν σταθμόν.

— Καὶ ποῦ ταξιδεύει;

— Εἰς τὸν Καύκασον. Πήρε μαζῆ καὶ τὴν ἐρώμενη του. Τὴν ἔξερετε δὰ ἐκείνην, τὴν μαυρομάτα μὲ τῆς πολλαῖς ἐληπτῆς. Οὐ βλάπτει!

— Ο πατήρ σάς σᾶς ἔζητε γθὲς τῷ ἑσπέρας, παρετήρησεν δ Φουστάρ.

— Ο Βίντωρ ἔφτυσε.

— Ναί, τὲ ἔμαθα. Ήσθε λοιπὸν χθὲς επὸ δάχοδοι μας. Τί κάματε λοιπόν; Πάλιν μὲ τὴν μουσική;

— Καθὼς πάντοτε.

— Καὶ ἐκείνη . . . ἔκαμε πάλιν τσακίσματα μπροστά εἰς τὸν νέον προσκεκλημένον; (Συγχρόνως δὲ ὠθήσε τὴν κεφαλήν του πρὸς τὸ μέρος ὃπου ἐκαθήμην). Δὲν ἥθελε πάλιν νὰ πατήη, πῶς;

— Περὶ τίνος δικιλεῖτε; ήρώτησεν δ Φουστάρ.

— Περὶ τίνος δικιλῶ; Αἱ δὰ καὶ σεῖς, νά, περὶ τῆς αξιοτίμου δεσποινίδος Σουσσάνας, αὐτὸ τὸ καταλαβαίνει δι καθένας.

Καὶ δι εὐγενῆς νεανίας ἐξηπλώθη ἔτι ἀναπαυτικώτερον, ἔθηκε τὸν βραχίονα κυκλοτερῶς ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς καὶ παρετήρησε τὴν παλάμην του βήχων ἐλαφρῶς.

Ἡτένισα τὸν Φουστάρ, διτις ἐκίνει τους ὄμοιους του ὥσει δέλιον νά με κάμη νὰ ἔννοήσω, δὲν ἀπὸ τέτοιο τραμπούκο δὲν πρέπει νὰ περιμένη τις σεμνήν συμπεριφοράν.

[Κατά τὸν Τουργάνεφ.]

(ἔπειται συνέχεια.)

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΥΙΛΛΟΤΙΝΑΣ.

Εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου ἐν γένει δὲν εἶνε σπάνιαι αἱ ἀντιθέσεις, ίδια δὲ συχναὶ φάνηνται αὗται εἰς τινα μέρη καὶ ἡ ἐκ τούτων προξενούμενη ἐντύπωσις εἰνες ζωηροτέρᾳ ἢ ἀλλαχοῦ. Τοὺς Παρισίους δύναται τις εὐλόγως ν ἀποκαλέσῃ πόλιν τῶν ἀντιθέσεων, πρὸ πάντων δὲ ἐκείνος, διτις ἔχων πρὸ ἔκατον τὴν εἰκόνα τοῦ παρόντος ἀναπολεῖ κατὰ νοῦν τὸ ποικίλον αὐτῆς παρελθόν. Πόσον φαιδρὰ χαιρετίζει τὸν ξένον ἥ χώρα, ἔνθα συνεσωρεύμη τοσαύτη πληθυς ἀνθρώπων· πόσον ἵλαραι παρίστανται εἰς τὰ βλέμματα αὐτοῦ αἱ ἀπέραντοι ἐκεῖναι ὅδοι καὶ μεγαλοπρεπεῖς πλατεῖαι, ἐφ' ὃν τὸ δημιουργικὸν τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα συνήρθοισε καὶ πατέταξε τοὺς δημοσιούς αὐτοῦ πρὸς διαυμασμὸν ὅλου τοῦ κόσμου! Καὶ ὅμως οὐδὲ ἐπὶ στιγμὴν δ νοῦς ἡμῶν ἀπαλλάσσεται τῶν ζοφερῶν σκιῶν, οὐδὲ εἶνε δυνάτον νὰ παρίσῃ δ νοερὸς ἡμῶν διφθαλμὸς τὰς μελαίνας κηλίδας, δι' ὃν ἡ ιστορία πολλαχοῦ ἐστιγμάτισε τὴν λαμπρότητα ταύτην, καὶ ν ἀποσίσῃ τὴν ἀνάμνησιν τόσων ἔργων τῆς λύσσης καὶ τῆς θηριωδίας τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὸν περιηγούμενον τοὺς Παρισίους ἥ διάστασις αὕτη τῶν ἐντυπώσεων συμβαίνει κυρίως ἐν δύο πλατείαις, ἐν τῇ ἀλλοτε πλατείᾳ Γκρεβ καὶ ἐν τῇ πλατείᾳ τῆς Όμογοίας. Ο πρὸ τοῦ δημιαρχείου τῶν Παρισίων ἐκτεινόμενος εὐρὺς χῶρος καὶ ίδια ἥ υπὸ τε τῆς φύσεως καὶ τῆς τέχνης μετὰ τόσης στοργῆς διακοσμηθεῖσα πλατεῖα τῆς Όμογοίας θὰ παρεῖχον εἰς τὰ βλέμματα ἡμῶν μαγικὴν ἀληθῶς δψιν, ἀν εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ παρελθόντος των ἀκουσίων δὲν κατελαμβανόμενα ὑπὸ φρίκης. Ἀμφοτέραις ἔσαν ὡρισμέναι πρὸς τὴν ἀνταξίαν τῶν διανατικῶν ποιῶν, ἐφ' ἀμφοτέρων δὲ ἥ τε τῶν ἡγεμόνων τυραννία καὶ ἥ τον λαοῦ κατέσφαξεν ἀπειρον ἀριθμὸν ἀτυχῶν δυμάτων. Τὸ ικράτος τῆς λαμπτόμου ἀναπολοῦμεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς πλατείας ταύτας, πρὶν ἥ ἀπολαύσωμεν τὸ δέατον τῆς λαμπρότητος αὐτῶν.

Ἐξετάζοντες, καὶ ἐπιπολαίως μόνον, τὰ διάφορα διαφόρους ἐποχῆς εὑρίσκομεν δτι τὸ ἐπιεικέστερον αὐτῶν εἶνε δ ἀποκεφαλισμός. Άλλα καὶ οὐτος οὐχ ἥτον μετεῖχε σκληρότητος καὶ ἀπανθρωπίας, ἐφ' ὃσον δ δήμοις δὲν ἥδυνατο νὰ ἐκτελέσῃ αὐτῶν μετ ἀσφαλείας καὶ τῆς δεούσης ταχύτητος.

Η ίδια λοιπὸν πρὸς τελειοποίησιν τοῦ διανατικοῦ τού-

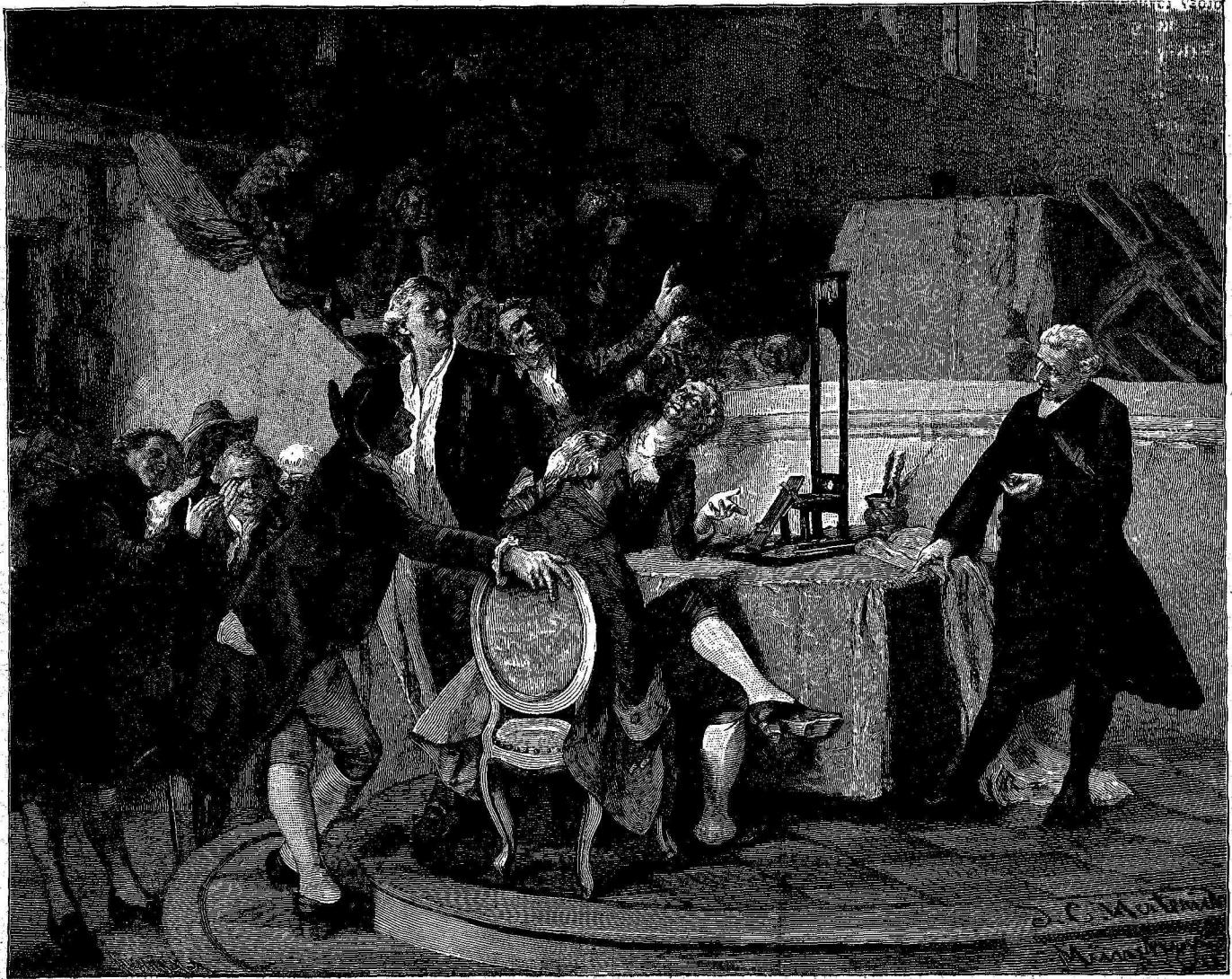
του μέσου δὲν ἥδυνατο ν ἀναδύσῃ καὶ νὰ ὠριμάσῃ παρὰ εἰς ἐποχήν, καθ' ἥ τὰ πολιτικὰ πάθη ἐγένοντο κύρια τῆς δικαστικῆς ἔδρας καὶ αἱ διανατικαὶ καταδίκαιαι ἐξετελοῦντο καθ' ἐκάστην σωρηδόν. Κατὰ τοιάτην λοιπὸν ἐποχὴν παρισιάνος τις Ιατρός, Ἰωσήφ Ἰγνάτιος Γυιλλοτίνος ὀνόματι, ἐκλεγεὶς ἔνεκα τῆς ἐλευθεροφροσύνης του μέλος τῆς Ἐδνικῆς συνελεύσεως, ἐν τινι συνεδρίᾳ αὐτῆς (τῆ 10. Ὁκτωβρίου 1789) ἐξέφρασε τὴν γνώμην, ὅτι ἐπρεπεν ὅλας τὰς ποικίλας διανατικὰς ποινάς, αἵτινες τέως ἐπειθάλλοντο εἰς τοὺς κακούργους πάσης τάξεως καὶ ἱλικίας, νὰ μετατρέψωσιν εἰς μίαν καὶ μόνην, τὴν αὐτὴν διὰ πάντας, καὶ ν ἀπλοποιήσωσιν αὐτὴν δσον ἥτο δυνατὸν διὰ τίνος ἀπλοῦ καὶ ἀσφαλοῦς μηχανισμοῦ. Δὲν ἥτον ἀπόρηστον ἀκριβῶς γνωστὸν τὸ εἶδος τοῦ μηχανισμοῦ τούτου, ἥτο δὲ ἀγνωστον ἀκόμη καὶ τῇ 21. Δεκεμβρίου, δτε ἥ πρότασις τοῦ Ιατροῦ ἐγένετο ἀποδεκτῇ ὑπὸ τῆς Ἐδνικῆς συνελεύσεως. Οτι διανατικὴ ποινὴ δὲ ἐξετελεῖτο διὰ καρατομίας ἐγνώσθη μόλις περὶ τὰ μέσα τοῦ 1791, δτε κατὰ πρότασιν τοῦ βουλευτοῦ Λεπελετίε καὶ ἐπεψηφίσθη: ἐπειδὴ δὲ δ γραμματεὺς τῶν ἐν Παρισίοις χειρουργῶν Ἀντώνιος Λουδοβίκος εἶχεν ὑποβάλει τῇ ἔθνοσυνελεύσει ἔκθεσιν περὶ τίνος λαμπτόμου, ἐν χρήσει ούσης παρὰ τοῖς Ἀγγλοις, ἀπεφάσισαν νὰ κάμωσι καὶ δι αὐτῆς μίαν δοκιμήν.

Τῇ 25. Απριλίου 1792 ἐγένετο ἥ πρώτη δοκιμὴ διὰ τῆς νέας λαμπτόμου. Αὕτη εἶχε στηθῆ ἐπὶ τῆς πλατείας Γκρεβ καὶ λέγεται δτι κατεσκευάσθη ὑπὸ τίνος Γερμανοῦ μηχανικοῦ, διτις ἐκαμεν ἐν πρώτοις δι' αὐτῆς πειράματα ἐπὶ πτωμάτων. Ο πρώτος καρατομηθεὶς ἥτο κοινός τις ληστῆς, οδ τὸ δόνομα διεφύλαξεν ἥδην ἥ ιστορία: ἀνόμαλετο Νικόλαος Πελλετιέ. Ο λαὸς ὠνόμασε τὸ νέον διανατικὸν ἐργαλεῖον γυιλλοτίναν πρὸς τιμήν, φαίνεται, τοῦ ἐφευρόντος αὐτό· καὶ ἐδῶ πάλιν βλέπομεν πρὸ δημῶν σκληράν τῆς εἰμαρμένης εἰρωνείαν· δ ἀχάριστος λαὸς ἥθλησε ν ἀμείψη τὸν ἄνδρα διὰ τὴν ὀπωδήποτε φιλάνθρωπον ἐφεύρεσιν του· ἥ ἀμοιβὴ ἥτο κατάρχησις, καταστήσασα τὸν ἀθώον ἄνδρα δυστυχῆ καθ' ὅλον τὸν βίον του. Τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἐξηγράῳδη ἐκ τῆς ἀδιακόπου θέας τοσούτου αἴματος, ἀπεθηριώδη ἐντελῶς μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου, εἰς δ ῥαντισμὸς κατεβίβασεν ἀλλοτε τοὺς βασιλεῖς καὶ ιερεῖς τῆς

Ισπανίας, οἵτινες μετα πομπῆς καὶ παρατάξεως ἐτέλουν τὰ διανατικὰ αὐτῶν ὄργια.

Ἄν διμως αἱ ἐπὶ τῆς πλατείας ταύτης ιστορικαὶ ἀναμνήσεις μας ἀναδίδουσιν δύσμὴν αἰματος ἀθώου, δὲν δικαιούμεθα πᾶσαν τὴν ἐπὶ τούτῳ ἐνοχὴν γὰρ ἐπιρρίψωμεν εἰς τὸ νέος εἴδος τῆς λαϊμητόμου. Ἐπὶ τρεῖς αἰώνας καὶ ἐπέκεινα οἱ γάλλοι βασιλεῖς εἶχον ἥδη σπείρει ἐπ' αὐτῆς τὸν σπόρον τῆς μεγάλης καὶ καταστρεπτικῆς ἐπαναστάσεως. Οἱ Κάρολοις Νωδὶς λέγει που τῶν συγγραμμάτων του: „Ἄν δὲν αἱ κραυγαὶ, αἱς η ἀπελπισία ἔρριψεν ἐνταῦθα, συνηνοῦντο εἰς

Ἀντουανέττα, τῇ 16. Νοεμβρίου Φελιππος ὁ δούξ τῆς Αὐρηλίας. Τῷ ἐπομένῳ ἔτει ἤρξατο ἡ ἀλληλοκτονία τῶν διαφόρων φαστριῶν· τῇ 5. Απριλίου 1794 ἐθανατώθησαν ἐνταῦθα ὁ Δαντών, ὁ Δεμούλεν, ὁ Φάρβρος δὲ Ἔγλαντίν, ὁ δὲ Σεσέλ, ὁ Φιλιππώ καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, οὓς μετ' ὅλιγον ἤκολούθησαν εἰς τὴν λαϊμητόμον καὶ αἱ σύζυγοι καὶ οἱ στενάτεροι αὐτῶν συγγενεῖς. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις ἐπετάχυνε τὰς ἔργασίας της κατὰ τοιοῦτόν τινα τρόπον, ὥστε καθ' ἕκαστην ἐγίνοντο μόγον ἐν Παρισίοις περὶ τοὺς 60 ἕως 70 ἀποκεφαλισμούς. Τέλος τῇ 28. Ιουλίου καὶ

Ο ΓΥΛΑΔΟΤΙΝΟΣ ΕΠΙΔΕΙΚΝΥΟΝ ΤΟ ΜΗΧΑΝΗΜΑ ΤΟΥ.

μίαν καὶ μόνην, αὐτὴν ἕθελεν ἀκουσθῆναι καὶ εἰς τὴν ἀπωτάτην τῆς Γαλλίας γωνίαν.

Μικρὸν μετά τὴν πρώτην της δοκιμὴν ἡ λαϊμητόμος μετηνέχθη ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Ομονίας. Τὸ μέρος τοῦτο ἐκαλεῖτο τότε πλατεία τῆς Ἐπαναστάσεως. Ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς ὑψοῦτο ὁ δρειχάλκινος ἀνδρίας Λουδοβίκου τοῦ ΙΕ'. Ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ ἡ ἐπαναστασίς κατεσκεύασε διώβολα καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου του ἥγειρεν ἄγαλμα· τι τῆς ἐλευθερίας ἐκ γύψου, καὶ πρὸ τῶν ποδῶν τῆς θεᾶς ἔμενε διαρκῶς ἐκτεθειμένη ἡ νέα λαϊμητόμος.

Πόσον αἴμα ἔχθη καὶ ἀπερροφήθη ὑπὸ τοῦ ἐδάφους τούτου! Καὶ τὰ γνωστότατα ὄνόματα ἀν τις μόνον ἀπαριθμήσῃ, πάλιν ὁ ἀριθμὸς τῶν θυμάτων τῆς ὄργης καὶ τῆς θηριωδίας τοῦ λαοῦ καταντῆ φοβερός. Λουδοβίκος ὁ ΙΣΤ'. ἐκαρατομήθη ἐνταῦθα τῇ 21. Ιανουαρίου 1793, τῇ 17. Ιουλίου ἡ Καρλόττα Κορδάν, τῇ 2. Οκτωβρίου ὁ Βριτσώ μετα τῶν γρετῶν τῶν Γιρονδίνων, τῇ 16. Οκτωβρίου ἡ Μαρία

αὐτὸς ὁ Ροβεσπιέρος, ὁ Εφριά, ὁ Κουτών καὶ ὁ Σαλών Ζουστ ἀπήχθησαν εἰς τὸ αίμοσταγές Ικρίωμα καὶ τὴν ἐπομένην ημέραν τὸν θάνατον αὐτῶν ἐπεσφράγισεν ὁ ἀποκεφαλισμός τῶν πλειστων μελῶν τῆς ἐπαναστατικῆς κυβέρνησεως. Μέχρι τῆς 5. Μαΐου 1795 ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ βασιλέως ὑπέστησαν ἐπὶ τῆς πλατείας τῆς Ομονίας τὸν διὰ τῆς λαϊμητόμου θάνατον περὶ τὰς 3000 ἀτόμων!

Ρίψωμεν τώρα ἐν βλέμμα καὶ εἰς τὴν ἥμετέραν εἰκόνα. Οἱ ζωγράφοι εἰςάγειν ἡμᾶς εἰς τὴν συνέλευσιν καθ' ὃν χρόνον εἶχεν ἀρχίσει ἥδη ἡ φανατικὴ καταδίωξις ὅλων τῶν ὑπόπτων φίλων τῆς βασιλείας. Ή μεταξὺ τῶν „Γιρονδίνων“ καὶ τῶν „Ορεινῶν“ (οὗτως ἀποκαλουμένων, καθότι τὰ μέλη των κατελάμβανον τὰς ὑψηλότερους κειμένας ἔδρας ἐν τῇ συνελεύσει) ἔχθρα ἥτο πλέον φανερά καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξεγεῖται ἡ χαρὰ τῶν παρισταμένων ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ ἐπὶ τῷ νέῳ φονικῷ ἔργαλειν, οὕτως τὴν χρῆσιν ὁ Γιανέλλινος διδάσκει τοὺς περὶ αὐτὸν ἥθροισμένους. Τὰ προς τα

άνω έστραμμένα βλέμματα, τὰ νεύματα καὶ αἱ κραυγαὶ τῆς ἐπιδοκιμασίας ἀπευθύνονται βεβαίως πρὸς τοὺς ὑψηλὰ καθημένους „Ορεινοὺς“ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπισκέπτας τοῦ βουλευτηρίου, μέλλοντα θύματα τῶν ἀπανθρώπων τούτων τεράτων.

Πολλοὶ εἴπον ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἐφευρετὴς ἔπεισε θῦμα τοῦ φονικοῦ αὐτοῦ ἐφευρήματος. Τοῦτο δὲν εἶναι ἀληθές. Ἡ ἐλευθεροφροσύνη του, γε χορηγήσασα αὐτῷ θέσιν ἐν τῇ ἐμνακῇ συνελεύσει, τὸν ἕγαγε διαρκούσης τῆς Τρομοκρατίας εἰς τὴν εἰρήτην καὶ ἵσως διὰ τὸν ἔφερε καὶ ἐπὶ τῆς λαμπτόμου, ἀνὴρ 9. τοῦ μηνὸς Θερμιδὼρ δὲν ἀπέδιδεν αὐτῷ τὴν ἐλευθερίαν του. Τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς του ὅμως δὲν ἥδυνατό τις πλέον νὰ τῷ ἀποδώσῃ. Ἡ κατάρα, ἡτις αἰώνιας συνέδεσε τὸ ὄνομά του πρὸς τὴν γυναῖκαν, τὸν ἐβασάνιζε καὶ τὸν ἐπιμωρεῖ καθ' ὅλον του τὸν βίον. Διετυχῆς καὶ καταβεβλημένος ἀπεβίωσεν ὁ Γυιλλοτίνος τῇ 26. Μαΐου 1814. Οὐδέ του ἐξηγήσατο καὶ ἔλαβε παρὰ Καρόλου τοῦ Γ. τὴν ἀδειαν ν ἀντικαταστήσῃ τὸ κατηραμένον ὄνομά του διὰ ἄλλου.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ διετυχῆς οὗτος ἀπόβλητος τῆς κοινωνίας διπλοῦν εἶχε λόγον ἀμώβητος. Πρῶτον μὲν ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτοῦ ἦτο κυρίως φιλανθρωπικός, καὶ δεύτερον ὅτι οὐχὶ αὐτὸς ἦτον ὁ πρῶτος ἐφευρών τοισῦτον φονικὸν μηχα-

νημα. Ἡ χρῆσις μηχανῶν καὶ πελέκεων, διὰ τὸν ἀπεκοπτετο ἡ κεφαλὴ ἀπὸ τοῦ κορμοῦ τοῦ ἀνθρώπου, εἴναι ἀρχαιοτάτη καὶ ἡ ἐφεύρεσις αὐτῶν ἀποδίδεται εἰς τοὺς Πέρσας. Μετὰ πολλοῦ χρονοῦ παρέλευσιν ἐπανευρίσκομεν ἐν Ἰταλίᾳ τοιαύτας μηχανᾶς ἐν χρήσει, ἔνθα μάλιστα μόνον οἱ εὐπατρίδαι εἶχον τὸ πλεονέκτημα νὰ διανατίνωνται διὰ αὐτῶν.

Κατὰ τὸν 13. αἰῶνα ἀναφένεται ἐν Βοημίᾳ παραπλήσιον ἐργαλεῖον, ὅμοιως δὲ καὶ ἐν Γερμανίᾳ. Ταχέως διεδόθη ἡ χρῆσις αὐτοῦ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς χώρας τῆς Εὐρώπης, ἵδια δὲ εἰς Ἀγγλίαν καὶ Γαλλίαν, ὅπου μάλιστα, καθ' ἀδιηγοῦνται, ὁ δουές τοῦ Μοντμορενοῦ ὑπέστη ἐν Τολῶσῃ τῷ 1832 τὸν διὰ τῆς λαμπτόμου θάνατον. Εἰς πολλὰ κράτη, ὧν οἱ νόμοι ἐπιβάλλουσι θανατικὰς ποινάς, ἡ λαμπτόμος ἐξακολουθεῖ νὰ ἐκτελῇ τὸ καθῆκόν της, ἀλλὰ δὲ πλεκυς αὐτῆς πατάσσει μόνον τοὺς κοινοὺς κακούργους. Ἐπιζήμεν δὲ ὅτι δὲν διὰ ἐπανέλθωσι πλέον ποτέ οἱ χρόνοι ἔκεινοι, καθ' οὓς οἱ πολιτικοὶ ἀντίταλοι ἀπήγοντο κατὰ πλήθη ἐπὶ σφαγῆν, ἀφ' οὗ οἱ ἐλεύθεροι νόμοι τῶν πεπολιτισμένων πρατῶν παρέχουσιν ἡμῖν τὴν ἐγγύησιν, ὅτι εἰς τὸ μέλλον εἰρηνικῶς διὰ διεξάγωνται διλαι οἱ ἀνατροπαὶ καὶ οἱ ἀγώνες εἰς τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα.

* * *

Η ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΦΩΤΟΣ.

Οἱ παλαιότεροι ἀνθρωποί, οἱ ὄποιοι δὲν ἐγνώριζον ἀκόμη νὰ χρησιμοποιήσωσιν εἰς τὰς πολλαπλὰς αὐτῶν χρείας τὸν ἡλεκτρισμόν, δὲν ἤξευρον ἐπίσης πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας τοῦ φωτὸς ἰδιότητας, σὺν ταύταις δὲ καὶ τίς εἶναι ἡ μονάς αὐτοῦ. Τὴν σήμερον ἀκούομεν καὶ ἀναγνινώσκομεν περὶ

ἡλεκτρικῶν λυχνιῶν, ὡν τὸ φῶς ἔχει τόσων καὶ τόσων λαμπτάδων ἔντασιν, ἐπίσης δὲ γινώσκομεν, ἀφ' οὗ χρόνου εἰς οὐρανοῦ ἡλιοφάνειαν πανταχοῦ διῆλεκτρισμός, ὅτι μονάς τοῦ φωτὸς ὡρίσθη νὰ γίνεται ἡ λαμπτά, ἀν καὶ οἱ πλεῖστοι ἔχεις ἡμῶν παντελῶς ἀγνοοῦμεν

τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως ταύτης καθὼς καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν συνήθως μετρεῖται τὸ φῶς.

Τὴν δύσκολον ταύτην τέχνην, τὴν φωτομετρικὴν δηλαδή, θὰ προσπαθήσωμεν διὰ βραχέων νὰ καταστήσωμεν καταληπτὴν εἰς τοὺς φίλους ἡμῶν ἀναγνώστας.

„Ολα τὰ ἐν χρήσει μέτρα ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου αἰθαρέτως· αἰθαρέτος ἐπίσης εἶναι καὶ ἡ ἐκλογὴ τῆς μονάδος τοῦ φωτός. Οἱ πρῶτοι σοφοί, οἱ τοιαύτας ἐρεύνας ἐπιστημονικαὶς, φυσικῶς κατέφυγον ἐν πρώτοις πρὸς ἐκείνην τὴν φωτεινὴν πηγὴν, ἢ ὅποια ἔκειτο ἐγγύτατα αὐτῶν καὶ εὐχερέστατα

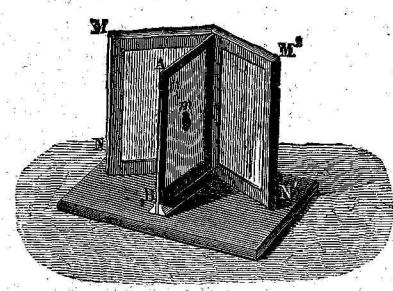
ἥδυνατο φῶς νὰ παραγάγῃ, ἦτοι πρὸς τὴν ἀπλῆν ἐκ κηρίου λαμπάδα, οἷαν μέχρι τῆς σήμερον μεταχειρίζονται ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἀγγλίᾳ. Καὶ ὅμως τὸ κηρίον αὐτὸ καθ' ἔαυτο ὑπόκειται εἰς μεταβολὰς καὶ δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις εἰς ἀκριβεῖς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας. Πρὸς τοῦτο λοιπὸν κατεγκείασαν ἴδιαιτέρας λαμπάδας, τὰς ὅποιας ἥμετες δυνάμειμα ν ἀποκαλέσωμεν κανονικὰ κηρία, ἔχοντα 20 ὅπο-

χιλιομέτρων διάμετρον. „Ολος δο κόσμος ὅμως γνωρίζει ἐκ πείρας ὅτι τὸ φῶς τῶν κηρίων εἴναι πάντοτε ἀσταθές καὶ διὰ τοῦ σπουδαίων ἐπηρεάζεται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν καὶ ὑπὸ αὐτοῦ ἔτι τοῦ μήκους τῆς δρυαλλίδος. Καὶ τὸ κακὸν τοῦτο ἥθελησαν λοιπὸν ν ἀποφύγωσιν δρίσαντες καὶ τὸ ὄφος τῆς φλοιογόδες τῶν λαμπτάδων τούτων, διπερ καθ' ὅλας τὰς καταμετρήσεις τοῦ φωτὸς δένον νὰ γίνεται ἀκριβῶς 50 ὑποχλιομέτρων.

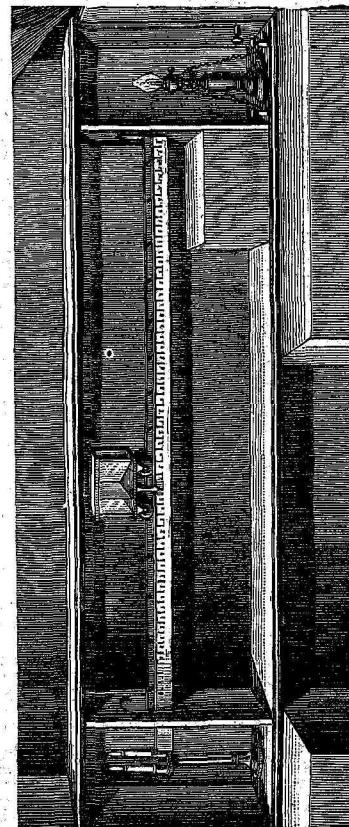
„Ἄλλα καὶ ἡ μονάς αὐτῆς τοῦ φωτὸς πάλιν ὑπόκειται εἰς ἀμφιταλαντεύσεις πολλὰς καὶ σπουδαίας, διότι ἡ φωτιστικὴ αὐτῆς δύναμις ἐξαρτᾶται πρὸς τούτοις καὶ ἀπὸ τῆς χημικῆς ποιότητος τῶν ἔχων κατασκευάζεται τὸ κηρίον ὑλῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον οἱ Γάλλοι κατέφυγον εἰς ἄλλην πηγὴν φωτὸς καὶ ἐπρότειναν ὡς μονάδα αὐτοῦ τὴν ὑπὸ αὐτῶν ἐφευρεθεῖσαν καὶ λεγομένην λυχνίαν Carcel, τῆς δροσίας ἢ δρυαλλίς ἔχει εὑρος 30 ὑποχλιομέτων, ἢ δὲ φλόξ 40 ὑποχλιομέτρων ὅφος. Πᾶσαι αὖται οἱ ἐνέργειαι μᾶς διδάσκουσιν ὅτι καὶ εἰς τὸ καθαρῶς ἐπιστη-

μονικὸν τοῦτο ζήτημα ἥρχισε νὰ ἐπικρατῇ ταραχὴ καὶ διαφωνία, διότι οἱ τε Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ἀγγλοὶ ἔχουσιν ἔκαστοι ἴδιαν μονάδα φωτὸς καὶ ταύτην προτείνουσιν ὡς τὴν ἀρίστην.

Φυσικῶς πολλοὶ τῶν φυσιοδιφῶν προέτειναν ἄλλας μο-

Σχῆμ. 1.

Σχῆμ. 2.